

Lääkeinformaation koordinaatioryhmän kokous 3/2025

Aika: Tiistaina 16.9.2025 klo 13.01–14.42
Paikka: Microsoft Teams -yhteys
Läsnä: Piia Vuorela, puheenjohtaja, Fimea
Päivi Kiviranta, sihteeri, Fimea
Annikka Kalliokoski, Suomalainen Lääkäriseura Duodecim
Inka Puumalainen, Suomen Apteekkariliitto, paikalla klo 13.39 – 14.30
Johanna Palvimäki, Terveystieteiden tutkimuskeskus, saapui klo 13.42
Tiina Mäkelä, Terveystieteiden AMK-verkosto; Laurea-ammattikorkeakoulu
Hannele Tyrväinen, Terveystieteiden AMK-verkosto; Jyväskylän AMK, saapui klo 14.07
Työryhmien edustajat:
Ajantasainen lääkitystieto muodostaa perustan järkevälle lääkehoidolle:
Kirsi Juurinen, Keski-Suomen hyvinvointialue, sairaala-apteekki, poistui klo 13.50
Lääkkeen käyttäjän osallisuus varmistaa lääkehoidon onnistumisen:
Tuomo Heinonen, Boehringer Ingelheim Ky
Luotettava lääkeinformaatio on käyttäjälähtöistä ja oikein suunnattua:
Essi Kariaho, Pharmacia Health Intelligence Oy
SoTe-ammattihenkilöllä on työtehtävän edellyttämä lääkehoidon osaaminen:
Marikki Peltoniemi, FOK
Tutkimus ja seuranta:
Emma Aarnio Itä-Suomen yliopisto, Farmasian laitos
Vieraana:
Johanna Seppänen, Fimea

KOLME NOSTOA KOKOUKSESTA

1. Kokouksessa hyväksyttiin ehdollisena Ajantasainen lääkityslista -työryhmän aiepaperi: Lääkkeiden käyttäjien näkökulman huomioiminen ajantasaisen lääkitystiedon varmistamisessa (Liite 3). Työryhmää pyydettiin olemaan vielä yhteydessä Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskukseen sekä Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokseen siitä, miten saada paikallisen pilotin hyvät tulokset leviämään valtakunnallisiksi.
2. SOTE-ammattilaisten työryhmä lähtee ideoimaan jo järjestyksessään 6. Lääkehoidon Opettajien Monialaista Foorumia (LOMF VI) Farmasian Päivien yhteyteen marraskuulle 2026.
3. Kansallinen Lääkeinformaatioverkosto, Fimean potilasneuvottelukunta ja Rationaalisen lääkehoidon tutkimusverkosto yhdistetään 1.1.2026 alkaen. Uusi verkosto toimii vuoden 2026 ajan Lääkeinformaatioverkostosta tutulla rakenteella ja työryhmillä, myös koordinaatioryhmän kokoonpano säilyy vuoden 2026 ajan.

MUISTIO

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.01. Kokouksessa oli vieraana Fimean uusi tieto- ja kehittämispalvelut yksikön johtaja Johanna Seppänen. Osallistujat esittäytyivät.

2. Koordinaatioryhmän toiminta

- a) *Esittely ja keskustelu:* Fimean koordinoimien verkostojen yhdistäminen, Päivi Kiviranta (Liite 1. Fimean koordinoimien kansallisten verkostojen yhdistäminen, pdf)

Verkostojen yhdistämistä pidettiin järkevänä ja rohkeana avauksena. Yhdistäminen poistaa verkostojen päällekkäisyyksiä ja yhdistää kyvykkyyskäytäntöjä. Kansallinen Lääkeinformaatioverkosto on koettu tarpeelliseksi. On hyvä, että uuden verkoston jäsenet pääsevät vaikuttamaan verkoston uuteen strategiaan yhdessä: mille on tarvetta ja minkälaisella yhteisellä tekemisellä tuotetaan lisäarvoa.

Koordinaattori Päivi Kiviranta vierailee jokaisessa Lääkeinformaatioverkoston työryhmän kokouksessa keskustelemassa yhdistymisestä ja kuulemassa ehdotuksia uuden verkoston nimestä syys-lokakuun aikana.

- b) *Hyväksytty:* Aiepaperi – Lääkeinformaatioverkoston [ohjeita turvalliseen lääkehoitoon päivitys](#) Aiepaperi oli kokouksen esityslistan liitteenä. Ohjeita turvalliseen lääkehoitoon oppaan sisällön tarkistaminen ja ilmeen päivittäminen hyväksyttiin kokouksessa. Päivitys on valmis Lääkehoidon päivään 2026 mennessä. Keskustelussa nousi esiin, että selkosuomella tehty opas on yksi eniten ladatuista Lääkeinformaatioverkoston materiaaleista.

Miksi näin? Syynä on tekoälyt. Isot kielimallit kuten ChatGPT suosivat yksinkertaista ja selkeää kieltä. Selkokieli on tavallaan sattumalta juuri sitä mistä AI tykkää. Siinä on selkeät kapalejaot, otsikoinnit ja yksinkertainen lauserakenne. Sen tyylinen sisältö on sekä mitä kielimalli itse ymmärtää paremmin että mistä kielimalleilta asioita kysyvät ihmiset yleensä pitävät.

ChatGPT ei ollut prosentuaalisesti suurin liikenteen lähde, kun koostetta Lääkeinformaatioverkoston materiaalien katsomisesta ja latauksista kerättiin, mutta se oli merkittävä. Nykyään myös esim. Googlen haku käyttää tekoälymalleja muodostaakseen lyhyen vastauksen hakuihin. Tässä on siis potentiaalisesti hyvä kulma vaikuttaa siihen, millaisia nämä nopealla vilkaisulla muodostettavat mielikuvat asioista ovat.

- c) *Tilannepäivitys:* [Turvallinen lääkehoito: Opas lääkehoitosuunnitelman laatimiseen](#), päivitys sosiaali- ja terveysministeriön ohjauksessa
(Liite 2. Tilannepäivitys: Turvallinen lääkehoito: Opas lääkehoitosuunnitelman laatimiseen, pdf)
Esitetty tilannepäivitys ei herättänyt keskustelua tai kysymyksiä. Fimea on edelleen valmis viemään oppaan päivitystarpeita sosiaali- ja terveysministeriön tietoon.
- d) *Jää seuraavaan kokoukseen:* Yhteinen tilannepäivitys: Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilölainsäädännön muutosten valmistelu ja SOTE-ammattilaisten työryhmän työ lainsäädäntötyön valmistelun tueksi.

3. Työryhmien kuulumiset koordinaatioryhmälle

- a) *Ajantasainen lääkitystieto muodostaa perustan järkevälle läkehoidolle, Kirsi Juurinen*
- *Hyväksyttäväksi:* Aiepaperi: Lääkkeiden käyttäjien näkökulman huomioiminen ajantasaisen lääkitystiedon varmistamisessa (Liite 3)
Aiepaperi hyväksyttiin ehdollisena. Työryhmää pyydettiin olemaan vielä yhteydessä Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskukseen sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitokseen siitä, miten saada paikallisen pilotin hyvät tulokset leviämään valtakunnallisiksi. Tuloksista toivottiin päivitystä koordinaatioryhmän kokoukseen 9.12.2025.
 - Ajantasainen lääkitystieto työryhmän edellisessä kokouksessa käsiteltiin kunkin edustaman yhteisön toteuttamaa lääkitysten ajantasaistamista (olennainen osa katkeamatonta läkehoidon prosessia). Hyvinvointialueilla lääkityslistojen ajantasaistamista tehdään ja sitä seurataan potilastietojärjestelmistä, mutta haasteena ovat tietojärjestelmät. Valtakunnallista annosjakelutoiminnan kannalta on haastavaa se, että potilastietojärjestelmien lääkitystiedot ovat irrallaan reseptikeskuksesta. Potilaiden näkökulmasta apteekin lääkeneuvonta tukee ajantasaista lääkitystietoa, mutta maksulliset apteekkipalvelut mietittyvät.
 - Työryhmä on tuottanut ”Lääkityslista kuntoon” -materiaalia.
- b) *Lääkkeen käyttäjän osallisuus varmistaa läkehoidon onnistumisen, Tuomo Heinonen*

- Työryhmän syksyn ensimmäinen kokous on 2.10. Yleinen teema työryhmän kokouksessa on viestintä, jotta Lääkeinformaatioverkostossa tuotetut materiaalit löytäisivät käyttäjänsä. Kevään viimeisessä kokouksesta 29.4. nostettiin myös onnistunut Kansallisen lääkeinformaatioverkoston yhteistapaaminen ja huoli hyvinvointialueiden että järjestöjen heikosta taloudellisesta tilanteesta lääkitysturvallisuuden näkökulmasta.
- c) *Luotettava lääkeinformaatio on käyttäjälähtöistä ja oikein suunnattua, Essi Kariaho*
- Työryhmän syksyn ensimmäinen kokous on 1.10.
 - Nostoja kevään 2025 toimenpiteistä ja keskusteluista:
 - Työryhmä huomioi Lääketietovarantoon liittyvät mahdolliset pyynnöt.
 - Digitaalisten hoitopolkujen kehittämiseen liittyvä työ etenee aikataulussa.
 - Kysely käytössä olevista lääketietokannoista ja -palveluista hyvinvointialueille on lähössä ensin sairaala-apteeekeille.
 - Lääkkeen ympäristövaikutuksista on tehty mm. julkaisu, joka on vielä vertaisarvioitava.
 - On tuotettu tietoa lääkkeiden käyttäjille biologisten lääkkeiden apteekkivaihdosta.
 - Suunnitellaan toteutetaanko toimenpiteitä liittyen tekoälyn haasteisiin ja hyötyihin.
 - Edistetään olemassa olevien Lääkeinformaatioverkoston materiaalien päivityksiä. Tämä työ käynnistyy tämän vuoden loppupuolella.
 - On tunnistettu mahdollinen viestintätarve itsehoitolääkkeiden osittaisesta vapautumisesta myyntiin apteekkien ulkopuolelle.
- d) *Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöllä on työtehtävän edellyttämä lääkehoidon osaaminen, Marikki Peltoniemi*
- Pienryhmä suunnittelee Lääkehoidon Opettajien Monialaisen Foorumin (LOMF) järjestämistä Farmasian Päivien yhteydessä marraskuussa 2026. Foorumi on suunnattu eri koulutusasteilla toimiville lääkehoidon opettajille. Aiepaperi LOMF:iin liittyen on tulossa seuraavaan koordinaatioryhmän kokoukseen hyväksyttäväksi.
 - Työryhmä on kartoittanut lääkehoidon osaamisen varmistamisen järjestelmiä hyvinvointialueiden käyttöön. Nämä löytyvät [Lääkeinformaatioverkoston materiaaleista](#) ja niitä on linkitetty myös muualle.
 - Syksyllä 2025 kuvataan lääkehoidon osaamisen varmistamisen ja lääkehoidon lisäkoulutuksen eroja. Nämä menevät usein työnantajilta sekaisin.
 - Geronomien ja sosionomien lääkehoidon opetuksen sisältöjä on kysytty ammattikorkeakouluista. Kyselyn tulosten kokoaminen on loppusuoralla. Tämän työn osalta pohditaan, pitäisikö julkaisun osalta jäädä odottamaan ammattihenkilölain uudistumista.
- e) *Tutkimus ja seuranta, Emma Aarnio*
- Työryhmä on kokoustanut edellisen kerran 22.5. ja seuraava kokous on 25.9.
 - Työryhmälle on esitetty toive seurata kansainvälistä lääkeinformaatiotutkimusta ja raportoida siitä verkostolle. Tähän toiveeseen on kuitenkin vaikea vastata. Voisiko jokainen työryhmä tehdä omaa seurantaansa siten, että he listaisivat itse ajankohtaiset työryhmän työhön linkittyvät kansalliset ja kansainväliset julkaisut ja tutkimustarpeet työryhmien muistioihin, esim. joka toisessa kokouksessa.
- Päätös:* Kokeillaan tätä vuoden ajan. Kokemuksen ja palautteen perusteella voidaan tehdä päätös jatketaanko tätä uudella strategiakaudella vuodesta 2027 eteenpäin.
- f) *Lääkealan viestijät*
- Puheenjohtaja on vaihtumassa. Ei edustajaa kokouksessa.

4. Koordinaatioryhmän kokoukset

- Kokous 4, tiistaina 9.12.2025 klo 13.00–14.20, Microsoft Teams -yhteys

Vuoden 2026 kokousajat:

- Kokous 1, keskiviikkona 4.2.2026 klo 13.00-14.50
- Kokous 2, tiistaina 12.5.2026 klo 14.00-15.50, Huom! Aika vaihdettu esityslistasta!
- Kokous 3, tiistaina 8.9.2026, klo 13.00-14.50
- Kokous 4, tiistaina 15.12.2026, klo 12.00-13.50

5. Muut asiat

- a) Mitä ajatuksia herättää itsehoitolääkkeiden osittainen vapautuminen apteekkien ulkopuolelle eli lausunnoilla ollut hallituksen esitysluonnos?
- Kyseessä on budjettilaki, joka todennäköisesti tulee muutaman viikon sisällä hallituksen käsittelyyn. Tämä on huolestuttava kehitys, koska haasteita Suomessa on tutkimustenkin mukaan enemmän lääkkeiden oikeassa ja turvallisessa käytössä kuin lääkkeiden alikäytössä. Tällä on suora yhteys lääkeinformaatioon ja tulee varmasti keskusteltamaan myös tässä ryhmässä ja verkostossa.
 - Lääkeyritysten tulee hakea vapautuville valmisteille myyntiluvan laajennus ja tämä tulee viemään aikaa. Haluavatko yritykset valmisteitaan apteekin ulkopuolelle myyntiin?
- b) Haussa vuoden 2025 vaikuttavuusteko: <https://vaikuttavuus-seura.wordpress.com/2025/09/04/taas-etsitaan-vuoden-vaikuttavuustekoa/>
- Vuoden vaikuttavuusteko -kilpailuilla Vaikuttavuusseura ry haluaa nostaa esiin niitä asioita, toimia, innovaatioita ja onnistumisia, joilla edistetään sosiaali- ja terveydenhuollon vaikuttavuutta Suomessa. Tarkoitus on herättää valtakunnallista vaikuttavuuskeskustelua ja erilaisin esimerkein tehdä konkreettiseksi, miten vaikuttavuutta parannetaan tuloksellisesti. Vaikuttavuudella tarkoitamme ensisijaisesti palvelun asiakkaalle tai potilaalle aikaansaamaa hyötyä esim. hyvinvoinnissa, toimintakyvyssä tai terveydessä.
- c) Suomessa on aloitettu kansallisen lääketietovarannon kehittäminen. Tavoitteena on koota ihmis- ja eläinlääkevalmisteiden tiedot yhteen paikkaan, jotta ne olisivat nykyistä helpommin löydettävissä ja hyödynnettävissä. Myös korvattavien perusvoiteiden ja kliinisten ravintovalmisteiden tiedot kootaan samaan tietovarantoon.
- <https://fimea.fi/ajankohtaista/laaketietovaranto>
- Ensimmäiset tietotuotteet saadaan tuotantoon 2028-2029. Mitä olisi erityisen tärkeää saada kootusti yhdestä paikasta? Fimea ottaa mielellään vastaan ehdotuksia tähän.
- Työryhmä: Luotettava lääkeinformaatio on käyttäjälähtöistä ja oikein suunnattua on mielellään tässä apuna.
- d) Fimean korkeakouluharjoittelijat selvittivät kesän aikana itsehoitolääkkeiden markkinointia Suomessa. Tulosten analysointi on menossa. Tavoitteena on auttaa ja viestiä kentälle lääke-markkinoinnin roolista lääkkeiden asianmukaisen käytön tukemisessa.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.42.

LIITTEET **Liite 1:** Fimean koordinoimien kansallisten verkostojen yhdistäminen (pdf)
Liite 2: Tilannepäivitys: Turvallinen lääkehoito: Opas lääkehoitosuunnitelman laatimiseen (pdf)
Liite 3: Aiepaperi: Lääkkeiden käyttäjien näkökulman huomioiminen ajantasaisen lääkietiedon varmistamisessa (pdf)